

İlgili Kanun / Madde
5510 S. SSGSK/47
2330 S. NTABHK/2

T.C.
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2024/9645
Karar No. 2024/14022
Tarihi: 26.12.2024

● VAZİFE MALULLÜĞÜ AYLIĞI
● AYLIK BAĞLANMASI KOŞULLARININ BULUN-
MAMASI

ÖZETİ Somut olayda, olay günü aşırı alkol nedeniyle rahatsızlanan arkadaşını evinden alarak hastaneye götürülen araçta refakat etmiş olan davacılar murisinin, arkadaşlarını hastaneye bıraktıktan sonra hastaneden dönüşte sabaha karşı 04.40 sularında görev yerlerine geri dönerken yol kenarına park etmiş zırhlı aracı fark etmeden tek yanlı trafik kazası neticesinde vefat etmiş olup, kesinleşen Mahkeme ilamı ile davacılar murisi hakkında 5510 sayılı Kanun'un 47 nci maddesinin birinci fıkrasına göre vazife malullüğü hükümlerinin uygulanmasına karar verildiği ancak Kurum tarafından 2330 sayılı Kanun kapsamında vazife malullüğü bağlanmasına dair talebin reddedilmesi üzerine eldeki davanın açıldığı anlaşılmakla; davacılar murisinin vefatına konu eylemin göreviyle ilgili olmaması nedeniyle 2330 sayılı Kanun'un 1 inci maddesinde sayılan durumlardan hiçbirine girmemekte olup söz konusu Kanun hükümlerinden yararlanılmaması gerektiğinden Mahkemece davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde davanın kabulüne karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

Taraflar arasındaki Kurum işleminin iptali, tespit ve aylık bağlanması talebine ilişkin davadan dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davalı Kurum vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı Kurum vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi Özlem Aşkar Tufan tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacılar vekili dava dilekçesinde özetle; murisleri davacı Funda'nın eşi, Ali'nin babası polis memuru Ali Ergün'ün Hakkari Yüksekova'da trafik büro amirliğinde görev yaparken diğer polis memuru Samet Kesen'in kullandığı 30 AC 337 plakalı resmi araç ile denetleme ekibi olarak 11.02.2018 de görevde iken saat 04:00 sıralarında yol kenarında park halindeki zırhlı polis aracına çarpmaları sonucu öldüğünü, vazife malullüğü aylığı bağlanması için Kuruma yapılan başvurunun reddedildiğini, Ankara 17. İş Mahkemesine dava açıldığını, 2018/460 Esas 2020/460 Karar sayılı dosya ile olayın vazifeden kaynaklandığı ve aylık bağlanmasına karar verildiği kararın Yargıtay 10 HD tarafından onandığı, bu kez davacıların 2330 sayılı Kanun kapsamında tazminat için İçişleri Bakanlığına başvurduğu, talebin reddi üzerine Ankara 15. İdare Mahkemesinin 2019/27 Esas 2020/1533 Karar sayılı ilamı ile tazminatın ödenmesi gerektiği, 2330 sayılı Kanun kapsamına girdiği gerekçesi ile işlemin iptal edildiği, kararın kesinleştiği, bu karar ile birlikte Kuruma başvurulduğu, 30.05.2022 tarihli cevapla davacılar murisi hakkında 2330 sayılı Kanun'un uygulanamayacağını belirtildiği, bu işlemin Kanun'a aykırı olduğu, 2330 sayılı Kanun'un 1 inci maddesi kapsamında tazminat ödenmesi ve aylıklar ile ilgili Kanun'a tabi olan görevlerden bahsedildiği, buradaki tazminatın ilgilinin bağlı olduğu Kurum tarafından ödendiği, aylığın ise davalı Kurumun ödediği, İçişleri Bakanlığınca Mahkeme kararı ile tazminat ödenmesine rağmen aylık artışı gerçekleştirmediğini belirterek Kurumun işleminin iptali, davacıların yararlandığı vazife malullüğü aylığı bakımından 2330 sayılı Kanun'dan yararlanmaları gerektiğinin tespiti ve Kuruma başvuru tarihinden itibaren yasal faiz uygulanmasını istemiştir.

II. CEVAP

Davalı Kurum vekili cevap dilekçesinde özetle; davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile "... davacının emniyet teşkilatında görev yaptığı, trafik şubeye bağlı olarak çalıştığı, kaza tarihinde devlete ait araçta görevli olarak bulunduğu ve yine emniyet tutanağına göre olayın görev sırasında meydana geldiği sabittir. Dolayısıyla iç güvenlik ve asayişin korunması amacıyla görev yaptığının kabulü zorunludur. Kanun'un 2 nci maddesi kapsamında olayın meydana geldiği anlaşılmaktadır. Kurum vazife malullüğünü kabul etmemiş, İçişleri Bakanlığı da olayın 2330 sayılı Kanun'a

girmedigini, olay sırasında ilgilinin alkollü olduğunu belirterek tazminat ödememiş ise de aracı kullananın davacılar murisi olmadığı alkollü olmasının yasanın uygulanmasına engel teşkil etmediği idari yargı kararı ile de saptanmış 2330 sayılı Kanun'un tazminat ödenmesine ilişkin hükümlerinin uygulanması gerektiği belirtilmiş, SGK bu dosyada taraf olmadığı gerekçesi ile talebi reddetmiştir. Davacılar murisinin öldüğü olayın 2330 sayılı Kanun kapsamında kaldığı sabit olmakla hak sahibi yakınlarına bağlanan aylıklar bakımından da 2330 sayılı Kanun'un uygulanması zorunluluğu ortadayken Kurumun yaptığı işlem yasaya aykırıdır. Bu sebeple mahkememizce 2330 sayılı Kanun kapsamında aylık artışı hakkından da davacının yararlanması gerektiği sonucuna varılmış, aşağıdaki hüküm kurulmuştur." gerekçesiyle,

"Davacıların davasının kabulü ile Davacılar murisi 23927298428 TC kimlik numaralı polis memuru ali ergün ün 12.02.2018 tarihli görev sırasında meydana gelen trafik kazasındaki ölümü olayının 2330 sayılı Kanun kapsamına girdiğinin tespiti ve davacılar bağlanan vazife malulü aylığının 2330 sayılı Kanun'un 1 ve 4 üncü maddesi gereği artırılarak Kurumca talep ile bağlı kalınarak Kuruma yapılan başvuru tarihi 11.05.2022'den itibaren yasal faiz ile birlikte davalı tarafça ödenmesi gerektiğinin tespitine" karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı Kurum vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davalı Kurum vekilinin istinaf başvuru dilekçesinde özetle; Kurum işleminin mevzuata uygun olduğunu ileri sürerek, kararı istinaf etmiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile "... somut olayda; dosyadaki bilgi ve belgelerden, davacılar murisinin emniyet teşkilatında görev yaptığı, trafik şubeye bağlı olarak çalıştığı, kaza tarihinde devlete ait araçta görevli olarak bulunduğu ve yine emniyet tutanağına göre olayın görev sırasında meydana geldiği sabit olduğundan, davacılar murisinin yaptığı görevin 2330 sayılı Kanun'un 1 inci maddesinde sayılan işler kapsamında olduğu, bu görev sırasında meydana gelen kaza sonucu vefat eden davacılar murisinin de 2330 sayılı Kanun'un 1 inci maddesi hükmü karşısında bu yasadan yararlanması gerektiği anlaşılınca kararın vakıa ve hukuki değerlendirmesinde usul ve esas yönünden Kanun'a aykırılık bulunmadığı görülmekle davalı Kurum vekilinin istinaf isteminin 6100 sayılı HMK'nın 353/1-b.1 maddesi uyarınca esastan reddine" karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı Kurum vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı Kurum vekili, istinaf dilekçesinde öne sürdüğü gerekçelerle kararın bozulması ile davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, tespit ve vazife malullüğü aylığı bağlanmasına ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

1)5510 sayılı Kanun'un "Vazife Malûllüğü" başlıklı 47 nci maddesinde; "bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanlar için aşağıdaki hallerde vazife malûllüğü hükümleri uygulanır. 25 inci maddede belirtilen malûllük; sigortalıların vazifelerini yaptıkları sırada veya vazifeleri dışında idarelerince görevlendirildikleri herhangi bir kamu idaresine ait başka işleri yaparken bu işlerden veya Kurumlarının menfaatini korumak maksadıyla bir iş yaparken ya da idarelerince sağlanan bir taşıtla işe gelişi ve işten dönüşü sırasında veya işyerinde meydana gelen kazadan doğmuş olursa, buna vazife malûllüğü ve bunlara uğrayanlara da vazife malûlü denir" tanımının yapıldığı, aynı hükmün 4'üncü fıkrasında ise "süresi içerisinde bildirimde bulunulan vazife malûllüğü aylıkları, sigortalının ölüm ya da malûliyeti sebebiyle göreviyle ilişkisinin kesildiği tarihi takip eden aybaşından itibaren bağlanır. Ancak, harp malulleri ile 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre veya 5434 sayılı Kanun'un 56 ncı maddesine göre vazife malulü olduğuna karar verilenlerden, sınıf veya görev değiştirerek çalışmaya devam edenlere ise görevden ayrılmalarına ve başkaca bir müracaata gerek kalmaksızın sınıf veya görev değiştirerek çalışmaya başladıkları tarihi takip eden ay başından itibaren aylık bağlanacağı" hükmü yer almaktadır.

2) 2330 sayılı Kanun'un "Amaç" başlıklı 1 inci maddesinde; "Bu Kanun'un amacı; barışta güven ve asayişin korunması, kaçakçılığı men, takip ve tahkikle, trafik ve yol güvenliğini veya tutuklu ve hükümlülerin sevk ve nakillerini sağlamakla görevli olanların; ... bu görevlerinden dolayı ya da görevleri sona ermiş olsa bile yaptıkları hizmet nedeniyle derhal veya bu yüzden maruz kaldıkları yaralanma veya hastalık sonucu ölmeleri veya engelli hâle gelmeleri hâlinde ödenecek nakdi tazminat ile birlikte bağlanacak aylığın ve bu yüzden yaralanmaları hâlinde ödenecek nakdi tazminatın esas ve yöntemlerinin düzenlenmesidir." hükmü;

Anılan Kanunun "Kapsam" başlıklı 2 nci maddesinde ise "Bu Kanun;

a) İç güvenlik ve asayişin korunması veya kaçakçılığın men, takip ve tahkiki veya trafik ve yol güvenliğini sağlamak konularında görevlendirilen:

1. (Değişik: 7/6/1990 - 3658/1 md.) Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelini, ... kapsar." hükmü yer almaktadır.

3. Değerlendirme

Eldeki dava, davacılar murisinin vefat etmesi nedeniyle 2330 sayılı Kanun kapsamında vazife malullüğü aylığı bağlanması istemine ilişkin olup davanın kabulüne karar verilmiş ise de Mahkemece verilen hükmün yanlışlı değerlendirilmeye dayalı olduğu anlaşılmaktadır.

Somut olayda, olay günü aşırı alkol nedeniyle rahatsızlanan arkadaşını evinden alarak hastaneye götürülen araçta refakat etmiş olan davacılar murisinin, arkadaşlarını hastaneye bıraktıktan sonra hastaneden dönüşte sabaha karşı 04.40 sularında görev yerlerine geri dönerken yol kenarına park etmiş zırhlı aracı fark etmeden tek yanlı trafik kazası neticesinde vefat etmiş olup, kesinleşen Mahkeme ilamı ile davacılar murisi hakkında 5510 sayılı Kanun'un 47 nci maddesinin birinci fıkrasına göre vazife malullüğü hükümlerinin uygulanmasına karar verildiği ancak Kurum tarafından 2330 sayılı Kanun kapsamında vazife malullüğü bağlanmasına dair talebin reddedilmesi üzerine eldeki davanın açıldığı anlaşılmakla; davacılar murisinin vefatına konu eylemin göreviyle ilgili olmaması nedeniyle 2330 sayılı Kanun'un 1 inci maddesinde sayılan durumlardan hiçbirine girmemekte olup söz konusu Kanun hükümlerinden yararlanılmaması gerektiğinden Mahkemece davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde davanın kabulüne karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

Bu maddi ve hukuki olgular göz ardı edilerek eksik araştırma ve inceleme sonucu yanlışlı değerlendirme ile yazılı şekilde hüküm kurulması, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

VI. KARAR

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

26.12.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.